

Cel projektu i opis powodów, dla których podjęta została na tematyka badawcza

Celem głównym projektu jest zbadanie zmian i wzajemnych powiązań między mobilnością turystów, doświadczeniem turystycznym, a także planowaniem i rozwojem turystyki w kontekście upowszechniania się pracy zdalnej i rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych w XXI wieku.

Łączenie pracy z podróżami nie jest nowym zjawiskiem w turystyce, a przykładami są turystyka biznesowa, wyjazdy na konferencje i kongresy czy programy typu *work&travel*. Jednak w badaniach zaplanowanych w projekcie kluczowe znaczenie ma łączenie pracy z podróżami, dzięki możliwości pracy zdalnej z wykorzystaniem np. laptopa i smartfonu poza miejscem stałego zamieszkania. Umożliwiły to rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz upowszechnienie się pracy zdalnej w trakcie pandemii COVID-19. Można powiedzieć, że na rynku turystycznym pojawił się nowy typ turysty – a jednocześnie nowy typ pracownika na rynku pracy, który korzysta z „pracowakacji” (ang. *workation* – *work* + *vacation*) lub staje się „cyfrowym nomadą” (ang. *digital nomad*). Dlatego warto kompleksowo i wieloaspektowo przyjrzeć się rozwojowi tej nowej formy turystyki i pracy. Projekt zakłada badanie zarówno strony popytowej – turystów, pracowników i konsumentów, jak i podażowej – przedsiębiorców turystycznych, organizacji turystycznych i samorządu terytorialnego realizującego zadania w zakresie planowania i rozwoju oraz promocji turystyki.

Opis badań

W projekcie zostaną wykorzystane metody badań z zakresu nauk społecznych, które są stosowane również w geografii społeczno-ekonomicznej i geografii turystyki. Analizy będą prowadzone na podstawie danych ilościowych i jakościowych. W celu określenia planów i działań w zakresie rozwoju oferty dla osób korzystających z *workation* i cyfrowego nomadyzmu zostaną przeanalizowane kolejno następujące źródła: regionalne strategie rozwoju województw i strategie rozwoju turystyki w województwach oraz diagnozy i plany działania Polskiej Organizacji Turystycznej, a z wykorzystaniem analizy zawartości: materiały z prasy (m.in. tygodników opinii, miesięczników lifestylowych) oraz wyszukiwarek obiektów noclegowych i mediów społecznościowych. Szczegółowych informacji na temat postaw, doświadczeń i opinii różnych osób zaangażowanych w łączenie pracy z podróżami dostarczą badanie ankietowe przeprowadzone internetowo, wywiady indywidualne pogłębione i metoda autoetnograficzna. Wywiady indywidualne będą prowadzone z dwoma grupami rozmówców. Pierwszą z nich będą osoby, które w ramach pracy zdalnej korzystają z *workation* lub są cyfrowymi nomadami, podobnie jak w przypadku przeprowadzonego wcześniej badania ankietowego. Drugą grupą będą osoby reprezentujące podmioty zajmujące się planowaniem rozwoju turystyki i jej promocją (regionalne organizacje turystyczne, urzędy marszałkowskie, Polska Organizacja Turystyczna, urzędy gmin, stowarzyszenia turystyczne) oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą w turystyce w zakresie wynajmu miejsc noclegowych. Tak zaplanowane wywiady pozwolą poznać różne punkty widzenia strony popytowej i podażowej, a także korzyści i trudności w zakresie *workation* i cyfrowego nomadyzmu. Badania wśród osób, które tworzą popyt łącząc pracę z podróżami mają na celu poznanie nie tylko ich doświadczenia turystycznego, ale też ich przywiązania do miejsca i ewentualnych planów przeprowadzki tam na stałe. Z kolei w badaniach strony podażowej szczególny nacisk będzie położony na gotowość do zmian oraz planowanie i rozwój turystyki w sposób zrównoważony i odporny na kryzysy z wykorzystaniem trendów *workation* i cyfrowego nomadyzmu. Uzupełnieniem będzie obserwacja terenowa w miejscowościach, w których dostępna jest oferta dla osób korzystających z *workation* i cyfrowego nomadyzmu. Badania zostaną przeprowadzone w Polsce.

Najważniejsze spodziewane efekty

Projekt badawczy dostarczy nowej wiedzy w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej i geografii turystyki. Uzyskane wyniki pozwolą na szczegółowe poznanie stanowiska dwóch stron w sposób kompleksowy i wieloaspektowy. Tematyka projektu badawczego wpisuje się we współczesne badania nad doświadczeniem turystycznym i rozwojem turystyki podczas zachodzących zmian społeczno-ekonomicznych. Projekt zakłada badanie doświadczenia turystycznego w kontekście rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych, transformacji cyfrowej – szerzej patrząc, i upowszechnienia się pracy zdalnej, a także możliwości planowania i rozwoju turystyki odpornej na kryzysy (ang. *tourism resilience*) w tych warunkach. Szczegółowa analiza wyników badań pozwoli na określenie możliwości zrównoważonego rozwoju turystyki z uwzględnieniem zmian w popycie powodowanych przez *workation* i cyfrowy nomadyzm. Dotyczy to szczególnie regionów i miejscowości, w których sezonowość turystyki ma znaczenie dla lokalnej społeczności i gospodarki.